

* גרסאות קודמת של חיבור זה הוצגו בשנת 2011 בכנס Prophecy and Politics in Ancient Near Eastern Cultures - 2012 International Meeting באוניברסיטת חיפה ובשנת 2019 בערב השקה לספרו של דוד כהן-צמח 'והיה באחרית הימים – מלחמה ושלום בחזון ישעיה ובסיפורי הבריאה', בדצמבר 2019. אני מודה לכל עמיתי על ההערות החשובות שהעירו בשלבי כתיבת המאמר.

בישעיה סג, א-ו מופיעה דמות האל הלוחם. דמות זו מוכרת מכתובים אחרים במקרא. במקומנו המשורר מצליח בכמה משפטים בודדים לצייר תמונה של לחימה אכזרית עקובה מדם ולייחד את דמות האל הלוחם בשירו מן הכתובים האחרים המציגים את אותה דמות המיתולוגית. על אף שמלומדים רבים עסקו בטקסט זה, לא ניתנה תשומת לב מספקת לעיצוב המיוחד של הטקסט ובייחוד לעיצוב דמות האל הלוחם, ולא הוצע רקע מספק להתגבשותה.¹

מאמר זה בא להציג את העיצוב הפואטי המיוחד של הכתוב ביש' סג א-ו, ולעמוד על דרך תיאורה הייחודי של דמות האל הלוחם, לעמוד על משמעותה ולהסביר את הזיקה שבין צורתם המיוחדת של הפסוקים לבין המסר התיאולוגי כפי שהוא עולה מדמות האל בהם. דמותו של הלוחם האלוהי במקומנו קשורה קשר הדוק לדמות האל הלוחם ביש' נט, טזיז, ושני קטעים אלו עומדים זה מול זה במסגרת המבנה הסימטרי שבפרקים נרסו. במאמר זה אבחן תחילה את דמות האל הלוחם בישעיה סג ועיצובה. אדון בדמות זו בזיקה לפרק נט, וכן אעמוד על הזיקה של דמות זו לטקסטים מיתולוגיים מן המזרח הקדום. במהלך הדיון אתייחס גם למטפורות המשולבות זו בזו ביש' סג א-ו. קשה יותר לקבוע מה משמעותה של דמות הלוחם על רקע אירועים היסטוריים בשל הקושי לתארך את פרקים נרסו. על אף שקשה לקבוע מתי בדיוק נכתבה נבואת הלוחם, אפשר להעלות הצעה טנטטיבית לרקע לצמיחתה.

¹ Frederick C. Harding, 'The Oracle Against Edom: (Isa 63:1-6 and 59:16-17)', *JBL* 33, 3 (1914), pp. 213-227; Bernard Gross, 'D'étéournement de la vengeance du Seigneur contre Edom et les nations en Isa 63, 1-6', *ZAW* 102, 1 (1990), pp. 105-110; John F. A. Sawyer, 'Radical Images of Yahweh in Isaiah 63', Philip R. Davies and David J. A. Clines (eds.) *Among the Prophets: Language, Image, and Structure in the Prophetic Writings*, (JSOTSup, 144), Sheffield 1993, pp. 72-82; Arie Rubinstein, 'Word-substitution in Isaiah 63:5 and 59:16', *JSS* 8, 1 (1963), pp. 52-55; Fredrick Carlson Holmgren, 'Yahweh the Avenger: Isaiah 63:1-6', Jared J. Jackson and Martin Kessler (eds.), *Rhetorical Criticism: Essays in Honor of James Muilenburg*, Pittsburgh 1974, pp. 133-148; Mathew J. Lynch, 'Zion's Warrior and the Nations: Isaiah 59:15b-63:6 in Isaiah's Zion Traditions', *Catholic Biblical Quarterly* 70, 2 (2008), pp. 244-263; Jason Anthony Riley, 'Does YHWH Get His Hands Dirty? Reading Isaiah 63:1-6 in Light of Depictions of Divine', Brad E. Kelle, Frank Ritche Ames, and Jacob L. Wright (eds.), *Warfare, Ritual, and Symbol in Biblical and Modern Contexts*, (AIL, 18), Atlanta 2014, pp. 243-267; Frank Ritche Ames, 'The Red Stained Warrior in Ancient Israel', pp. 83-130; Seizo Sekine, *Die Tritojesajanische Sammlung (Jes 56-66) redaktionsgeschichtlich untersucht* (BZAW, 175), Berlin 2016, pp. 140-148; Dominic S. Irudayaraj, *Violence, Otherness and Identity in Isaiah 63:1-6: The Trampling One. Coming from Edom* (OTS, 633), London 2017